

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 4Csp/52/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8220201866
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbara Fedurcová
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2021:8220201866.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudkyňou JUDr. Barbarou Fedurcovou v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Bratislava, Mýtna 48, IČO: 35 831 154, právne zastúpeného: JUDr. Ján Šoltés - advokát, sídlo AK Bratislava, Mýtna 48, proti žalovanému: O. H., J.: XX.XX.XXXX, G. J. Y. XX, o zaplatenie 1.032,43 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 902,04 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 03.12.2020 do zaplatenia do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Vo zvyšku súd žalobu zamietla.

III. Žalobca má voči žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 74 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca (pôvodne Všeobecná úverová banka a.s.) sa žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 27.10.2020 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 1.032,43 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 03.04.2018 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným uzavrel dňa 09.06.2017 Zmluvu o pôžičke evid. č. XXXXXXXXX/XXXXXXXXXX, v zmysle ktorej poskytol žalovanému pôžičku vo výške 1.002,04 Eur („Cena na splátky“ alebo „Pôžička - finančné plnenie“) na kúpu spotrebného tovaru špecifikovaného v zmluve (audio systém). Kúpna cena tovaru bola 1.002,04 Eur. Žalovaný pri podpise zmluvy zaplatil akontáciu 0 Eur. Žalovaný mal splácať pôžičku v pravidelných 61 mesačných splátkach v sume 25 Eur, a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 1.525 Eur. Do dňa podania žaloby žalovaný uhradil sumu 100 Eur (bez akontácie). Žalovaný podľa žalobcu nesplácal poskytnutú pôžičku, resp. jednotlivé splátky riadne a včas, a tým porušil zmluvné povinnosti. Listom zo dňa 26.01.2018 zaslal právny predchodca žalobcu žalovanému Predžalobnú upomienku, v ktorej vyzval žalovaného k úhrade dlžných splátok a upozornil ho na možnosť vyhlásenia splatnosti celého úveru. Nakoľko k úhrade dlžných splátok nedošlo, právny predchodca úver zosplatnil k 19.03.2018 a informoval žalovaného listom z 28.03.2018.

3. Žalovanému boli žaloba, prílohy a procesné poučenie doručené dňa 02.12.2020, k týmto sa nijako nevyjadril.

4. Uznesením zo dňa 7.mája 2021, č.k.: 4Csp/52/2020 - 79 súd pripustil zmenu subjektov na strane žalobcu tak, že do konania namiesto žalobcu vstúpila spoločnosť Intrum Slovakia s.r.o., Mýtna 48, Bratislava, IČO: 35 831 154.

5. Súd vo veci nariadil pojednávanie, ktorého sa strany nezúčastnili. Žalobca súdu dňa 22.12.2021 doručil ospravedlnenie neúčasti z dôvodu nenavyšovania ďalších trov konania a uviedol, že na žalobe trvá, nedošlo k žiadnej zmene skutkových alebo právnych skutočností, žalovaný po podaní žaloby nič nezaplatil. Žalovaný sa ospravedlnil telefonicky, že sa pojednávania zo zdravotných dôvodov nezúčastní a súhlasí s tým, aby súd vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením obsahu spisu a listinných dôkazov do spisu predložených, a to: žaloba, notárska zápisnica zo dňa 11.12.2017 sp. zn. J. XXXX/XXXX, J. XXXXX/XXXX, J. XXXXX/XXXX, zmluva o pôžičke z XX.XX.XXXX, oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru z 26.01.2018, predžalobná upomienka z 19.03.2018 spolu s doručenkou, prehľad splátok a úhrad, informáciou o finančnom sprostredkovaní, vyhlásením zmluvných strán, oznámením o postúpení pohľadávky, pričom vo veci zistil nasledovný skutkový a právny stav.

7. Z predloženej Zmluvy o spotrebiteľskom úvere (čl. 12 spisu) zo dňa 09.06.2017, ktorá bola uzavretá medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným, vyplýva, že žalovanému bola poskytnutá pôžička vo výške 1.002,04 Eur, ktorú sa žalovaný zaviazal vrátiť 61 mesačnými splátkami vo výške 25 Eur. Ročná úroková sadzba bola vo výške 19,43%, RPMN bola vo výške 19,43% a priemerná hodnota RPMN bola uvedená vo výške 15,70%, termín konečnej splatnosti 20.07.2022.

8. Listom označeným ako Predžalobná upomienka zo dňa 26.01.2018 (čl. 20) právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na zaplatenie nedoplatku v celkovej výške 75 Eur bezodkladne najneskôr do 05.03.2018 s upozornením, že pokiaľ do uvedeného termínu nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 11/2017 bude právny predchodca žalobcu oprávnený úver zosplatiť. Podľa doručenky (čl. 21) bola výzva žalovanému doručená dňa 31.01.2018.

9. Súd z prehľadu splátok a úhrad zistil (čl. 22) , že žalovaný celkovo z poskytnutej pôžičky uhradil jednotlivými splátkami sumu 100 Eur.

10. Listom z 28.03.2018 (čl. 21) právny predchodca žalobcu vyhlásil predčasnú splatnosť úveru v celkovej výške 1.032,56 Eur a vyzval žalovaného na zaplatenie najneskôr do 16.04.2018.

11. Podaním súdu doručeným dňa 14.05.2021 na výzvu súdu žalobca uviedol, že žalovaný ako zamestnanec preukázal výšku mesačného príjmu 420 Eur, preukázal aj výšku mesačných výdavkov. Žalobca (právny predchodca) preveril úverovú históriu žalovaného v Nebankovom registri klientskych informácií a v Spoločnom registri bankových informácií i Sociálnej poisťovni.

12. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretiu zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.

13. Podľa § 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, na účely tohto zákona sa rozumie:

- a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania,
- b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti,
- d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom,
- g) celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj poisťné a náklady spojené so zmluvou o zabezpečení záväzku spotrebiteľa podľa tohto zákona,

ktorých uzavretím bolo podmienené získanie spotrebiteľského úveru alebo jeho získanie za ponúkaných podmienok,

h) celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom,

i) ročnou percentuálnou mierou nákladov celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19,

j) úrokovou sadzbou spotrebiteľského úveru úroková sadzba vyjadrená ako fixné alebo variabilné percento, ktoré sa na ročnom základe uplatňuje z výšky čerpaného spotrebiteľského úveru.

14. Podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

15. Podľa § 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

16. Podľa § 7 ods. 15 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

17. Podľa § 7 ods. 16 zákona o spotrebiteľských úveroch, vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5, b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veritelia, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

18. Podľa § 7 ods. 17 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ je povinný v záujme odbornej starostlivosti pri poskytovaní spotrebiteľských úverov vytvoriť a udržiavať systém posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a postupovať v súlade s týmto systémom a vytvoriť a udržiavať systém poskytovania spotrebiteľských úverov.

19. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

20. Podľa § 15 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o viazanom spotrebiteľskom úvere je zmluva o spotrebiteľskom úvere, v ktorej sa dojednáva spotrebiteľský úver výhradne na financovanie zmluvy o kúpe konkrétneho tovaru alebo poskytnutí konkrétnej služby, pričom tieto dve zmluvy tvoria obchodný celok.

21. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priechi dobrým mravom.

22. Podľa § 52 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

23. Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

24. Podľa § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

25. Podľa § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok z 23.04.2021, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

26. Podľa § 517 ods. 1 vety prvej Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

27. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

28. Podľa § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. účinného po 31.1.2013, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

29. V danom prípade súd právny vzťah medzi žalobcom, ktorý v dôsledku postúpenia pohľadávky v zmluvnom vzťahu nastúpil na miesto pôvodného žalobcu a žalovaným posúdil ako vzťah spotrebiteľský, keďže právny predchodca žalobcu vystupoval ako osoba konajúca v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný ako fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným typom zmluvy, ale možno ju označiť za druh zmluvy, pre ktorú najmä Občiansky zákonník, ale aj iné právne predpisy ustanovujú osobitné podmienky a určujú, aké náležitosti zmluva musí obsahovať a naopak, ktoré v nej nesmú byť. Na uvedený zmluvný vzťah bolo potrebné aplikovať ako ustanovenia Občianskeho zákonníka, tak aj zákon o spotrebiteľských úveroch, pričom zo strany súdu bolo potrebné posúdiť, či zmluva obsahuje zákonom vyžadované náležitosti.

30. Preskúmaním okolností veci podľa stavu do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania dospel súd k záveru, že žalobca preukázal existenciu pripojenej výzvy Všeobecnej úverovej banky, a.s. žalovanému na úhradu omeškaných splátok, resp. celého dlhu z čerpaného úveru, ako aj existenciu a doručenie vyhlásenej mimoriadnej splatnosti úveru i oznámenie o postúpení pohľadávky. Pre posúdenie dodržania lehoty 90 dní ustanovenej § 92 ods. 8 zákona o bankách pred postúpením bankovej pohľadávky súd skúmal, či žalovaný bol po písomnej výzve banky v omeškaní so splácaním pohľadávky dlhšie, resp. najmenej 90 dní a či takáto výzva bola žalovanému aspoň doručovaná. Výzva na zaplatenie z 26.01.2018 bola žalovanému doručená dňa 31.01.2018. Podľa potvrdenia na čl. 22 žalovaný úver nesplácal, preto banka vyhlásila dňom 19.03.2018 predčasnú splatnosť úveru. Sumu 25 Eur zaplatil naposledy 22.11.2017, následne bol viac ako 90 dní v omeškaní so zaplatením, kedy nezaplatil nič. K postúpeniu pohľadávky došlo písomnou zmluvou dňa 23.04.2021, teda žalobca je v spore aktívne vecne legitimovaný.

31. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje všetky náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere stanovené § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Podľa názoru súdu však žalobca v konaní nepreukázal postup svojho právneho predchodcu s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať predmetný úver. Žalobca žiadne dôkazy hodnoverne preukazujúce postup v súlade s § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch nepredložil. Z dokazovania nevyplýva, že by žalovaný pri jej uzavretí predkladal právnenému predchodcovi žalobcu dôkazy preukazujúce jeho skutočný príjem a že by si právny predchodca žalobcu túto podstatnú informáciu preveroval. Žalobca tiež netvrdil a ani nepreukázal, že by využil zákonom predpokladanú možnosť žiadať dlžníka ako spotrebiteľa o poskytnutie úplných, presných a pravdivých údajov potrebných na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, tak ako táto povinnosť spotrebiteľa vyplýva z § 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, ďalej netvrdil a ani nepreukázal, že by akýmkoľvek spôsobom skúmal výšku výdavkov žalovaného a osôb, s ktorými žil v spoločnej domácnosti a vplyv týchto výdavkov na posúdenie jej spôsobilosti splácať daný úver a hlavne netvrdil a nepreukázal posudzovanie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver na základe údajov získaných z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veritelia (§ 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch). Porušenie povinnosti pri posudzovaní tejto schopnosti spotrebiteľa prihliadať na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver je dôvodom pre uplatnenie sankcií špecifikovaných v § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

32. Cieľom § 7 ods. 1 v spojitosti s § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch je dosiahnuť, aby dodávateľ vzal na zreteľ existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu ochorenie a pod. Z uvedeného je zrejme, že cieľom zákonodarca bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto

dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. Súd z vlastnej činnosti zistil, že žalovaný je ženatý, otcom 3 detí, v čase uzavretia úverovej zmluvy všetky 3 boli maloleté. V Zmluve o spotrebiteľskom úvere sa ale uvádza, že žalovaný nemá žiadnu vyživovaciu povinnosť a počet nezaopatrených detí 0. Pomery na strane manželky zisťované neboli. Ako čistý mesačný príjem žalovaného sa uvádza 420 Eur, výdavky žiadne. Je zrejmé, že právny predchodca žalobcu nezisťoval pomery na strane žalovaného s dostatočnou starostlivosťou.

33. Dôsledkom vyššie uvedeného je tak záver súdu, že v zmysle § 11 ods. 2 v spojení s § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch právny predchodca žalobcu pred poskytnutím úveru neposúdil ako veriteľ so zákonom vyžadovanou odbornou starostlivosťou bonitu klienta prostredníctvom preukázania jeho príjmov, výdavkov a rodinného stavu, teda pri uzatvorení zmluvy konal bez dostatočných a pravdivých údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa, čo je potrebné považovať za hrubé porušenie povinnosti posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť klienta splácať poskytnutý úver. Vychádzajúc z uvedeného je potrebné považovať poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov.

34. Opísané zistenia súčasne vedú súd k záveru, že právny predchodca žalobcu nebol oprávnený úver predčasne (jednorázovo) zosplatiť, pretože nebolo preukázané, že pri posudzovaní schopnosti splácať spotrebiteľský úver žalovaným, žiadal dlžníka o preukázanie v tomto smere rozhodujúcich skutočností. Preto je aj predčasné zosplatnenie spotrebiteľského úveru zo strany právneho predchodcu žalobcu absolútne neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom, konkrétne s poukazom na § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Rovnako tak súd zistil, že požadovaný úrok 19,43 % ročne viac ako dvojnásobne prevyšuje úrok, aký bol priemerne požadovaný bankami za rovnaké obdobie. A teda za obdobie 06/2017 pre spotrebiteľský úver pre domácnosť poskytnutý nad 5 rokov boli úvery poskytované za ročný úrok v priemere 8,76 %. Dohodnutá úroková miera teda podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, a preto je potrebné prijať záver o neplatnosti dojednania o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi. V tejto súvislosti súd zdôrazňuje, že úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú ex offo súdnej kontrole vo svetle imperatívu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Z absolútne neplatnej dohody o úrokoch žalobcovi nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanému povinnosť plniť. Preto žalobca má právo na vrátenie len skutočne poskytnutého plnenia a prípadne právo na úhradu úrokov z omeškania z tejto sumy po odpočítaní plnenia žalovaného.

35. Doručenie oznámenia o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru síce žalobca nepreukázal, avšak toto skutkové tvrdenie žalovaný nepoprel, preto ho súd považoval za nesporné (§ 151 ods. 1 C.s.p.). Vzhľadom na vyššie uvedené, úver je bez úroku a bez poplatku (tento žalobca nežiadal žiaden). Žalobca má tak právo na zaplatenie istiny úveru 1.002,04 Eur. Čiastočne úhrady boli žalovaným vykonané v sume 100 Eur. Na zaplatenie zostáva 902,04 Eur. Rovnako tak má žalobca právo na zaplatenie úroku z omeškania z tejto sumy vo výške 5%, a to počnúc dňom nasledujúcim po dni doručenia žaloby žalovanému, pretože až najskôr vtedy sa dozvedel o práve na zaplatenie, ktoré si žalobca voči nemu uplatnil. V tejto časti súd žalovaný nárok nepovažoval ani za premičaný a aj s ohľadom na vyššie opísané dôvody uplatnenému nároku čiastočne vyhovel. Vo zvyšku súd žalobu zamietol.

36. Podľa § 255 odsek 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

37. Podľa § 262 odsek 1 C.s.p., o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

38. Pomerne úspešnejším v konaní bol žalobca, pretože súd žalobe vyhovel v rozsahu väčšom, než ju zamietol, preto mu vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalovanému, a to v čiastočnom rozsahu. Čiastočný pomer úspechu (suma 902,04 Eur k žiadaným 1.032,43 Eur) v čistom predstavuje 74% v prospech žalobcu.

39. Súd lehotu na splnenie povinnosti uloženej žalovanému týmto rozsudkom určil v súlade s § 232 ods. 3 C.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Bardejov.

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje,
- e) podpis,
- f) spisová značka tohto konania (§ 127 ods. 1 C.s.p.)

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto odvolanie podal.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona číslo 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.